

FÖRENINGEN SVENSKT VIN

2020-05-12
Sid 1 av 2

Inspel till Socialdepartementet från Föreningen Svenskt Vin angående januariavtalets överenskommelse om att utreda möjligheterna för gårdsförsäljning av alkohol.

Föreningen Svenskt Vin

Föreningen representerar flertalet av Sveriges vinodlare och har som mål att skapa en fortsatt expanderande vinnäring i Sverige. Yrkesodlarna producerar hantverksmässigt högkvalitativa viner som säljs till högre priser i förhållande till det sortiment av viner som generellt säljs genom Systembolaget AB. De volymer som produceras i Sverige är mycket mindre i förhållande till de utlandsproducerade viner som Systembolaget AB säljer. Globalt är vinnäringen världens största jordbruksnäring. Sveriges yrkesverksamma vinodlare är som enda yrkeskår i EU förhindrade att sälja sin produkt från gården och har idag i bästa fall möjlighet att sälja sina produkter genom Systembolaget AB eller till aktörer med serveringstillstånd.

Från Svensk Vin tycker vi det är glädjande att utredningen kommer till stånd och att vi tillsammans kan reda ut hur svenska alkoholproducenter på gårdar, bryggerier och destillerier får möjlighet att sälja sina produkter på produktionsstället, på samma sätt som i resten av Europa. Knappast någon åtgärd kan vara mer betydelsefull för våra näringars fortsatta tillväxt, än om Sverige, som sista land inom Europa, tillåter gårdsförsäljning.

Trenden i Sverige går mot större enheter i jordbruket och att vissa delar av detsamma försvinner helt. Detta medför att möjligheterna till att få en rimlig ersättning för arbete på mindre, till små arealer är begränsade, samt att mångfalden minskar, både den biologiska och verksamhetsmässiga. En väg att gå, är att identifiera värdefulla grödor och utveckla möjligheterna att få utkomst av dessa. Vinplantan, *Vitis vinifera*, är en värdefull gröda med god utvecklingspotential i framför allt södra Sverige. Vinnäringen är en av jordens största jordbruksnäringar, den är tillika en av de näringar som kräver minst areal. Sedan mitten på 1990-talet har arealen med vinplantor ökat i Sverige och det visar sig fullt möjligt att producera vin av god kvalitet. Vinplantan är inte krävande vad gäller jordmån utan kan också odlas på arealer som inte lämpar sig för intensiv spannmålsodling. Vinodling är också att ta tillvara ett glömt kulturarv i Sverige. Vi har under tidigare varma perioder i historien haft odlingar av vindruvor i Sverige.

En areal på 3-5ha, en i Sverige liten produktionsenhet, har potentialen att försörja sina utövare. De tillför även landsbygden också säsongsbetonade arbeten och framför allt på den gröna sidan är flera av dem av enklare art. Möjligheter till lokal försäljning från gården med ökade intäkter kan på kort tid skapa nya och ett stort antal försörjningstillfällen på landsbygden. Nya företag kommer att etableras inriktade på vinodling, vinframställning och tillhandahållande av produkter och tjänster nödvändiga för vinnäringen. Det är ofrånkomligt att konkurrenskraften för vinbonden ökar och ger också ypperliga möjligheter att samverka med universitet och högskolor vad gäller utbildning och innovation mellan yrkesvinodlare och forskare/rådgivare. Den rådande situationen visar också på hur viktigt det är för alkoholproducenter, att ha fler ben att stå på för avsättningen av sina produkter. Det finns en uppdaterad dryckesbranschrapport*. Rapporten ger en god bild av utvecklingen i den svenska dryckesbranschen under senare år.

FÖRENINGEN SVENSKT VIN

Sid 2 av 2

Vad gäller EU-rättsliga aspekter konstaterar vi pragmatiskt att de övriga två länder med detaljhandelsmonopol som faller inom EUs rättsliga svär, Finland och Norge, båda har möjlighet till gårdsförsäljning parallellt med sina detaljhandelsmonopol för alkoholförsäljning. Vi menar inte att använda dessa länder som blåkopia för Sverige utan som exempel, för att gårdsförsäljning går att genomföra. Vill man som i Finland begagna en geografisk begränsning, i Finlands exempel den 60° breddgraden, föreslår vi för Sveriges del den 55° breddgraden. För Finlands del innebär begränsningen att en liten del av Hangö och en liten del av Kökars skärgård ligger utanför begränsningen, dvs. hela Finland innefattas.

Att den lokala alkoholproduktionen skulle innebära ett hot mot folkhälsan synes obefintlig. Lokala alkoholproducenter producerar runt 1 (en) procent av Systembolaget ABs försäljning varav vinproducenterna står för runt 5 (fem) promille av Systembolaget ABs vinförsäljning. Prissättningarna för våra lokala hantverksmässiga kvalitativa produkter ligger i Systembolaget ABs övre segment vilket innebär en hämmande faktor för överkonsumtion. Tillika ligger många produktionsställen otillgängligt och transportmedel/bil krävs för access. Sverige har en stringent alkohollagstiftning, alla alkoholproducenter har flera tillsyningsmyndigheter och säljer sina produkter till aktörer med serveringstillstånd, på export och till Systembolaget AB.

Det är viktigt att utredningen fokuserar på hur en gårdsförsäljning skall genomföras, och inte hamnar i andra frågor som också är viktiga för landsbygdens utveckling, men inte direkt har med gårdsförsäljningen att göra.

Vi är nyfikna på hur planerna för utredningen ser ut och när den startar. Vilka direktiven kommer att kunna bli, och inte minst hur vi kan kommentera dessa innan de fastställs.

Ett genomförande av gårdsförsäljning ger möjlighet till att utveckla branschen, med behov av arbetskraft och utveckling av region och besöksnäring. Genomförandet kräver i sig inget direkt stöd, utan kan ge en snabb utväxling i inkomster för näringsidkaren och skatter mm till kommun och stat.

* <http://tomorrowstable.se/dryckesbranschrapporten-2019/>

För Föreningen Svenskt Vin

Snårestad 2020-05-12

Åhus 2020-05-12

Staffan Lake, fil. dr, docent
Snårestad Vingård
Snårestad lyckeväg 121-26
271 93 Ystad
070 – 412 88 33

Ronny Persson, Grundare av Åhus Vingård
Styrelseledamot i Svenskt Vin
Granvägen 4B
296 33 Åhus
0709 – 24 76 30